

Nro. 18.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Pénteken Augustus 30 ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Császár és Császárné ő Felségek a' Laxembur-
gi Kastélyból a' múlt szombaton, Augustus' 24 di-
kén Schloszhofba leindúltak, hogy a' Diétára va-
ló meghivattatást ott fogadják el.

Külső dolgokra ügyelő Státus és Conferencz
Minister Gróf *Metternich - Winneburg* ő Excellen-
tziája, innen Bétsből tegnap éjjel hasonlóképpen
Poson felé vette útját.

Posonyból Augustus' 27-dikén ezeket irták:
A' Palatinus *Jósef* ő Cs. Kir. Fő Herczégsege
24-ikben estvéli 10 órakor ide érkeztén, az Or-
szágházába szállott-bé. A' következett napon a'
Császár nevet viselő szép Vasas Regementnek
megszemlélésére ment a' téglakementzéhez.

Ezen Regementen kívül a' Hertzeg Lichtenstein Moritz Vasas Regementje is megérkezett. Ez a' városhoz közelébb fekvő falukon szállított kvártélyokra. — Ugyantsak a' téglakemertzénél szállott lógerbe e' hónap' 25 dikén a' Strauch Gyalog Regementjének is egy része. Ugyan ezen napon érkezett-le Bétsből Posonyba a' Nemes Magyar Királyi Testőrző seregek is egy Osztálya.

A' Diétára rendeltetett Karok és Rendek már nagyobbára megérkeztek ide.

Orosz Birodalom.

A' Duna jobb partján *Rutschuknál* Julius' elején történt verekedésről még egy újabb és igen környülállásos tudósítás érkezett az Orosz fő vezértől *Kutusowtól* Péterburgba. Ez is kijött az odavaló újságban. Mi ebből tsak azokat a' környülállásokat teszszük most ide, mellyek a' minapi Orosz tudósításokban nem említettek. —

„Az ellenségnek a' vezérlésem alatt lévő ármádia ellen való össze-gyülekezéséről már írtam (így szól Gen. *Kutusow*) előbbeni tudósításomban. Az ő mozdulásaiából nem lehetett semmi meghatározott célzást kihozni. A' seregek Adrianopolból, Wárnából, Albaniából, és Konstantinápolyból gyülekeztek hozzá. A' *Rutschuk* felé való előnyomulással két célja lehetett, vagy az, hogy ezen váran fellyúl a' Dunán által jöjjön, vagy pedig, hogy ezen várra véletlenül reá üssön és elfoglalja. En is ehézképpent annyi sereget gyűjtöttem össze, a' mennyit tsak lehetett, 's azokkal *Giurgevo* megett titkon táborba szállottam. *Kadikioi* mellett, a' hová a' Schumlai sántzok között a' Nagy Vezér e ő

nyomúlt vala, a' Welhi, Muchtar, Bosnak, Assan-Jaur, Kara-Osman-Oglu, Tschepan-Oglu, és más Bascháknak odaérkezésekkel 60 ezerre szaporodott az ő katonáinak száma. — Itt környülállásosan előbeszéli Gen. Kutusow először az előljáró Török sereggel, és azután a' Török ármádiával magával történt verekedéseket, mint már mi mind ezeket más alkalmazással kiadtuk, 's azután így folytatja 's végzi szavait: —

„Az előttem vólt Orosz fő vezér a' boldogult Gróf *Kamenskoj* olyan ítélettel vólt, hogy jó leszen a' Duna jobb partja felől találtató várakat mind el rontani. Silistria és Nicopolis máig még a' múlt Aprilisben fel is vették puska-áttal; már Rutschuknak felvettetésére is megtették vólt minden készületek: de én még ekkor jobbnak itéltem megtartani ezen várat, olly tzéllal, hogy a' Nagy vezért egész seregével ide tsalhasam. Bé is telyesedett kívánságom. Ezen várnak térségein a' nagy számú Török ármádia Jul. 4-dikén tökéletesen megverettetett; az ő veszése tíz annyi vólt mint a' miénk. Az ellenség a' *Kadikioi* santzok közzé való szaladás által tartván meg magát, a' tsata után egy hétig nem merészelt kijönni onnét, a' melly idő alatt tsak egy pistolylövést sem tett szélső vígyázóinkra. Már most midőn látnám, hogy a' Törökök ezen ijedség után ezen helyen semmi több próbát tenni nem merészlenének, megparantsoltam a' Rutschuk lakosoknak, hogy minden felkelhető vagyonjait magokhoz vévén a' Duna bal partjára takarodjanak, 's azután, minekutánna a' varhoz tartozó egész ártillériát, muuitziót, 's minden egyéb

hadi készületeket Rutschukból ugyan oda által hordattam volna, a' szélesen kiterjedő erősségeket és fellegvárat puszkapor által felvettetem. Ezek az erősségek 18 Batalionokat kívántak volna őrizetűl, mellyeket minden dolog nélkül kellett volna az egész táborozás ideje alatt ott tartanunk. Így már *Widdintől* fogva egész a' Feketetenger' partjáig akár hol hasznát vehetjük azoknak, a' hol tétzeni fog."

A' Petersburgi udvari újságban Julius 31-dikén íratatik, hogy a' *Tauriai* palotában a' Császár és Császárné jelenlétekben, a' Moldovai armádia által a' Törökökön Jul. 4-dikén vett győzedelemért közönséges hálaadás' innepe tartott.

Török Birodalom.

Konstántzinápoly, Julius 25 dikén. Itt következik az a' hivatal szerént való tudósítás, melyet a' Nagy Vezér az ő Lógeréből, Rutschuknak megvétettetése, 's az ennek alkalmatosságával történt verekedések felől ide küldött, úgy, a' mint ezek itt kihirdettettek : —

„Mindenek előtt esmeretesek a' Fényes Porta' eddig való iparkodásai, mellyek arra czéloztak, hogy azok az erősségek és tartományok, mellyek az Oroszoknak, az Ottomannus birodalom és hat megesküdt ellenségeinek kezekre kerültek vala, meg szabadíttassanak; és tudva való dolog, hogy a' jelenvaló táborozásra tétetett készületek még az előbbeni esztendőbélielnél is nagyobbak voltak. Hasonlóképpen tudva lévő dolog az is, hogy tavaly, midőn az Oroszok Rutschuk várát nagy sereggel ostromolták, és arra negyedfél hónapig szünet nélkül hevesen

tüzeltek, annak Komendánsa Boschnak Aga, a' leg gyilkosabb ostromoltatás után, de csak az eleségnek elfogyása miatt kényszerítettett légyen ezen várat oda hagyni, a' mellyből ő egy igen tisztességes kapitulátziónak ereje szerént, legnagyobb hadi betsülettel, minden fegyvereivel és bagázsiájával egyetemben maschírozott ki —

„Az új Nagy Vezér' kineveztetése új eleven-séget öntött a' Török seregekbe, és minden igaz hívőknek bátorságokat és vitézségeket megerősítette; az ő iparkodásaik a' hit ellenségeiknek kezekre került váraknak megmentetések által, már szerentséssekké tétettettek: minthogy már a' Duna vizének egész jobb partja annak torkától fogva egész Silistriáig meg-szabadított ezen táborozás alatt az Oroszoktól; és Silistria maga is elvétellett az ő kezekből reá rohanás által —

„Ezen első szerentsés próbáink után Rutschuk várát is ki kellett ragadnunk az ő kezekből, a' melly végre a' Török seregek eleinten Kadikioi mellé, ezen várnak szomszédságában lógerbe szállottak, a' hol az ő előljáró tsapatjok' vezére Carsly Aly Bascha az Oroszokat megtámadta, megverte, és megzavarta. Ezen megverettetések után az Oroszok magokat azon sántzaik közzé vonták vissza, mellyeket ők *Sary Bays* nevű hely mellett Rutschukon innét egy negyedrészt mértföldnyi távolságra ástak vólt, és itt még jobban körül sántzolták magokat, az őket fenyegető szerentsétlenséget várván. —

„Négy napoknak eltelések után mi őket itt ismét megtámadtuk. Ő Excellentiája a' *Vely Bascha* a' *Tepedelendy Aly Bascha* fija, a' *Begler-Bey* kkel és egyéb Generálisokkal a' hadi lí-

nea' jobb szárnyán, *Carsly Aiy Bascha* a' *Ciaparcale* *Gelaleddin Bascha* fia, több más vezérekkel annak bal szárnyán; 's maga a' Nagy Vezér Generálissimus ő Hertzegsége, a' mi Kegyelmes Urunk; a' közép ponton állott. Előnyomúlván a' közép pont, azzal mind két hadi lineánál elkezdődött és közönségessé lett a' tüzelés; a' mérsárlás rettenetes vólt; végezetre, valami 7 vagy 8 óráig tartott verekedés után az Oroszok, minekutánna sok embereiket elvesztették 's az Ottomannus seregek' vitézségének és tüzességének tovább ellene nem álhattak vólna, megfutamtattak. A' győzedelmeskedő sereg nagy sokaságú lovat, vágó marhát, bagáziát nyert, és az Oroszok Rutschukba vették-bé magokat nagy rendetlenséggel. —

„A' Nagy Vezér Generálissimus ő Hertzegsége (kinek zászlója előtt a' győzelem megyen) az ellenség' sántzaival is semmit nem gondólván, meghatározta, hogy *Gemasiul Akhyr* hónapnak 13-dikán (Jul. 9-dikén) Rutschuk ellen előnyomúljon; melyhezképpent ezen erősséget a' száraz felől egészszen körülkerítettvén, seregeit az ellenséges ármádiával szembe letelepítette, batteriákat tsináltatott, 's az Orosz sántzokra ágyúztatott, és bombikat hányatott reájok. Az ő Hertzegsége álhatatosságát és megrettenthetetlenségét semmi meg nem lankaszhatta. Háromszor rohantunk reá Rutschukra: de a' vár' erősségei keményebbek vóltak, hogy sem elvehettük vólna. Az Oroszok azonközben, jóllátván azt, hogy még egy újjabb rohanást ki nem álhatnak Rutschuk várát éjjel nagy siettséggel ide hagyták, és *Giurgewó*hoz a' tulsó partra által taka-

rodtak. Alig esett az Ottomannus vitéz seregeknek értékre az Oroszoknak elszaladása, Rutsukba azonnal bérohantak és azt el-foglalták. E' szerént a' Török ármádia a' Mindenhatónak oltalma alatt (a' melly leg jobb segedelem) és a' ditsósséges Prophétának hatalmas segedelme által, azon 40,000 emberekből álló erő mellett is, mellyel az Orosz fő Vezér Kutusow a' Dunán által jött vala, 's a' Rutsuknál tanyázott feles számú Orosz seregek mellett is, a' vitézségnek és bátorságnak leg fényesebb bizonyságát mutatá.

„Agyúk, munitziók és sok hadi foglyok 's elvágatott fejek kerültek kezünkre. Egyik legjobb ellenséges Generális megöletett. Rátschuk vára, minthogy az Oroszok magokat az ellentállásra igen gyengének lenni tartották (Istené legyen érette a' köszönet) ismét hatalmunkba van. Az Ottomannus seregek ezen külömbkülömb tsatázásokban nem tsak hogy sok prédát nyertek: hanem feles eleséget is vettek-el Rutschukban az ellenségtől, mellyet ez ott rakásra gyűjtött vólt. “

Nagy Britannia.

A' *Párisi Monitör* a' következő nevezetes izikkelyt fordította-le és adta-ki jegyzésekkel a' Londoni Jul. 30-dikán költ *Kurirból*: — „

„Igen fontos Documentum.

„Mi, úgymond, egy olyan Aktát terjesztünk ma Olvasóink eleibe, a' mellynél fontosabb talám soha sem terjesztetett az Angliai közönség eleibe. Ez a' Frantzia Külső Ministernek Champagnyinek (a' Cadorei Hertzegnek) egy Hívatali Tudósítása, Napóleonnak Anglia eránt való magaviseletéről és határozásairól. Előre azonközben

el kell beszélennünk röviden, hogy mi adta ezen tudósításra az alkalmatosságot, és hogy miképpen került az a' mi kezünkre. —

„Tavaly Októbernek vége felé néminémű ingadozás és határozatlanság vétetődött észre a' Petersburgi Kabinétben. Éreztetni kezdődtek vala az Orosz Birodalomban az Anglia ellen való hadakozásnak és a' száraz Európai Systemának következései, annyira, hogy kívántatni kezdett az Angliához való közeledés. Az ettől való félelem adta arra a' tudósításra (Ministeri jelentésre) az alkalmatosságot, a' mellyről itt szó van, 's a' mellyben Angliának politikája leíratik olly tzelzással, hogy *Sándor Császár* meggyőzethessék a' felől, hogy a' száraz Európa soha boldog nem lehet és békességben nem élhet addig, míg Anglia az ő jelenvaló állapotjában megmaradhat. Ez a' tudósítás Párisban az Orosz Követnek által adatott, a' ki azt a' maga Udvarához Petersburgba küldötte. Az Orosz Országlószék közlötte azt az ott lévő Amerikai Követtel *Adams* Úrral, azért, hogy értésire adja, mit beszél Amerika felől is Napóleon, 's talám azért is, hogy ezen tudósítást az Angliai Országlószéknek értésire adja. Adams Úr elküldötte azt valamint az Amerikai Országlószékhez, így szintén a' maga Attyához is, a' ki által az közönségessé lett. Röviden ennyiben áll a' tudósítás' históriája, itt következik most a' foglalatja : —

„Ezen írásban (mellynek valóságos volta kétségbe nem hozattathatik) ezek mondatnak az Orosz Császárnak : —

„Az Európai nyughatatlanságok tartani fognak mind addig, míg a' Nagy Britanniai Con-

stitúció nem reformáltatik (meg nem jobbítottatik). Ezen megjobbítatásnak Frantzia Ország által kell véghezvitetni; minden más Hatalmasságoknak ő hozzá kell ezen tzelra nézve magokat tsatolni. Néki (Angliának) más Constitutzió fog ajánltatni; ha azt elfogadja, kezesség fog vállaltatni az ő függetlenségiért és birtokaiért. Ha el nem fogadja, mint az Afrikaí tengeri ragadozók úgy fog tartatni. Semmi Neutrálisok nem fognak megszenvetetni; mind azok, a' kik Angliával kereskednek, halállal büntettetnek. Ezen plánmok ugyan eleinten egy kevésse keményeknek fognak láttzani: de külömben tsak fegyvernyúgvás köttethetik Angliával, békesség soha sem."

„Így fognának vélünk bánni (folytatja szavait a' Kurir) ha tsak Constitutziókat princzipiumjaik szerént meg nem változtatnok! A' békesség tsak egy fegyvernyúgvás lenne, mellyet mindenkor tetzések szerént szakaszthatnának félbe, minthogy minket egy olly népnek lenni nyilatkoztatnak, a' melly nem foglaltatik a' Nemzetek' törvényeik alá. Soha ki nem jött egy embernek ajakairól vagy szívéből egy illy mérész vallástétel. De meg nem reszkettet egy Anglus szívet is. Ha olvastatni fog ez a' valóságos Documentum, pedig a' mellynek minden szegleteinkben találtatni kell, nem lehet egyéb gondolatunk, kívánságunk, és akaratumk, tsak ez, hogy a' Frantzia Birodalommal való békesség többé lehetetlen, és nem kívántathatik. Tsak egy áruló kívánhatná a' békességet azzal az Országlószékkal, a' melly kinyilatkoztatja, hogy ő semmi alkut meg nem tart, a' melly minket szabad Nemzetnek hágy. Hadakozás! Örökös hadakozás! ennek kell a'

mi parola-szónknak, a' mi határozásunknak lenni. Hadakozás és önnön Constitúciónk legyen, az ő békessége és Constitúciója helyett.“

A' Monitőr ilyen jegyzést teszen itt: —

„Minden mesének van morálja. Hadakozás! Örökös hadakozás! Ennek a' mesének ez a' morálja. Ilyen képzeleteket akarnak ezen meghamisítók az Angliai népbe bényomni. Gyávák! örökös hadat kiáltoztok; tovább fog az tartani, mint azt a' ti szerentsétlen hitelezőitek kiálthatnák.“ — A' Monitőr azt mondja az említett Aktáról, hogy Angliában készítettett, 's a' t.

*

*

*

Már a' feljebb említett igen fontos Akta is, (mellyet a' Párisi Monitőr Angliában készültnek lenni erősít) egész minémúsége szerént megérkezett ugyantsak ezen Monitőrben és egyéb külső levelekben. *Fontainebleauból* 1810-ben Október 30-dikán van dátáltatva, a' Cadorei Hertzeg (Minister Champagny) aláírása alatt. Itt következik, minthogy igen hosszú, tsak darabonként: —“

„A' Cadorei Hertzeg az Orosz Követhoz. A' Császár' és Király' az én igen kegyelmes Monarchám' parantsolatjára közlöm Excellentiáddal a' következő bizodalmas jelentést. Ez a' háborút és békességet illető nagy kérdésnek részrehajlás nélkül való megvizsgáltatását foglalja magában, és tisztán megmutatja azt a' kútfőt, a' mellyből a' jelenvaló és múlt időbéli inségek eredtek és erednek az emberi nemzetre. —

„Ha a' Britannus szigeteket néhány századok előtt az azokat körülvevő tengerek el-nyelték volna: úgy az Európai száraz föld, tsak mint egy békességes és tsendes família, a'képpen tűnt

vólna az embereknek szemek eleibe; és a' világnak más részeiben találtató lakosok az ő palérozottsága' és boldogsága' nagyságának szemlélői lévén, vetélkedveiparkodtak vólna politikai kötésekre lépni Európával, vagy pedig magokat az ő atyai védelmezésének alája vetni. Státusok elpusztúlása, és a' kard által lekaszabolított nemzeteknek elenyészések, ésmeretlen bűnök maradtak vólna. Néminémű kevés megfenyítés elegendő lett vólna arra, hogy a' rosszakat megijeszze és a' büntetésreméltókat megjobbítsa. Minden Nemzetek imádták vólna az igaz Istent. A' hűséges alattvalók a' magok Fejedelmeiket, mint a' felettek munkálódó gonviselést, úgy tisztelték vólna. De ha az emberek az ájtatosságot, mellyel az Istenhez az ő teremőjőkhöz viseltetni tartoznak, kétségbe hozzák, így már attól sem meszsze vagynak, hogy a' földön az ő Monárchájaknak különös jussait megtámadják. A' rebellió és istentelenség atyafi gyermekek; ezeknek közönséges kísérő társaik szoktak lenni a' fejetlenség (anarchia) és Istentagadás: *Wickliff* Anglusnak vólt az az istenkáromió vakmerő bátorsága, hogy a' vallásbéli újításokat javasolja már régen azelőtt, hogy a' *Cseh Husz* és a' *Szakszóniai Luther* magokat *eretnekeknek* lenni kinyilatkoztatták. Ez az utolsó nem mérészelte vólna szavát felemelni, ha Anglia a' maga mérgét Német Országon előre el nem hintezte vólna; ő csak a' papság' tudatlansága és bűnös vólta' 's az Országlószék' érzéketlensége és politikátlansága által s' nép között már elszélesztetett ragadó nyavalyát használta. Ettől az időtől fogva Angliának belső tsendessége soha sem vólt, és ő

más Státusoknak nyúgodalmokat is szünet nélkül akadályoztatta. A' vallás újítóinak szerentsés próbatételek, mint előre ellátni lehetett a', politikai gyújtogatókat is felbuzdította. Az Angliai Kristustagadóknak káromlásaik, és az Angliai Antimonarchistáknak veszedelmes álmodozásaik, a' száraz földet elborították, a' kik, hogy azt a' megvetést, mellyel ők minden Isteni és emberi intézetek eránt viseltettek, megbizonyítsák, minden polgári rend fundamentomának alája ástak; az ő templomaikat a' leg tudatlanabb és felfordult gondolkozású fanatikusok előtt megnyitották 's a' magok leg jobb Királyokat a' legkegyetlenebb gyilkosok kezibe adták. Melly sok millió emberek gyilkoltattak - meg azolta a' száraz földön azért, hogy ezen szigeteknek lakossai a' magok Isteneket méltatlanságokkal illethették, 's Királyokat gyilkos módon megölhették, büntetlenül! —

„Tsak Anglia egyedül nyughatatlankodtatja most Európát, és ő az oka, hogy Európa' fiainak vérek Török, Német, Spanyol Országokban, Portugalliában és Siciliában ontattatik. Nem ajánlotta-é Császár ő Felsége szünetlenül még leg fényesebb győzedelmei között is a' háládatlan Angliának az olaját? Hányszor nem szaladott ki, de fogatlanul, az ő hazafi szívéből ez a' nagy lélekkel való felkiáltás: Anglusok, én szeretlek titeket mint embereket, és batsüllek mint katonákat! Vessünk véget már valahára a' vérontásnak! a' megbántatott emberiség kapja vissza végezetre már egyszer az ő igen sokáig megvettett jussait! Legyünk barátok költsönös és betsületes feltételek alatt! Vetélkedjünk ennek-

utánna csak a' világosodás' terjesztése, és nem emberbarátink semmivé tétele által!!., De egy olyan Országlószékhez folyamodott ő Császári Felsége, a' ki arra, hogy igazságos legyen, igen gyenge, és arra, hogy rosszat tenni ne tudjon, igen hatalmas vólt; és egy olyan nemzethez, a' melly arra, hogy a' mások' szenvedésiből részt vegyen, igen magánakvaló (egoista), és arra, hogy a' maga javát megesmerhesse, igen mértékletlen. Kétségbe hozhatatlan dolog, hogy az emberi nemzetnek nyughatatlansága mind addig tartani fog, míg a' Britanniai birodalom' Constitutziója nem reformáltatik, és azon princzipiumokra vissza nem vitettetik, a' mellyek azon Constitutzió-nális Aktákkal, mellyek ma az Európai egyéb Országokban a' Feledelmeknek méltóságokat és hatalmokat, valamint szintén alattvalóiknak bátorságokat és engedelmességeket is, erős láb-
ra helyheztették, jobban meg fognak egyezni. Hogy Angliában ez a' hasznos reformátzió eshesék, az Európai főbb Kabinéteknek a' magok határozásaikban megegyezőknak, 's az eszkö-zökkel való élésben áthatatosoknak és erősseknek kell lenniük. Azon a' napon, a' mellyen a' szá-raz Európa magát felemeli, térdre kell Angliá-nak esni. Az ő hatalmát, a' más Státusok kö-zött uralkodó egyenetlenség és gyengeség teszi. Szükséges leszen egy más Constitutziót ajánlani néki: ha ő olyan bölts leszsz, hogy azt elfo-gadja, kezesség vállalatik függetlensége és birto-kai eránt; ha ellenben olyan vak és megátal-kodott leszen, hogy azt el nem fogadja, úgy az egyéb minden pallérozott Országlószékeknek egy közönséges Dekretomjok által örökre kitöröltetik,

(t. i. Anglia) az Európai Közönségeknek nagy Familiájokból, és az Afrikai partokon lakó Barbarus Státusok' és tengeri ragadozók' sorába helyeztetődik. Többé semmi neutrálisok meg nem esmertetnek. Halállal büntettetnek meg mind azok a' hajós Kapitányok és emberek, a' kik Angliával kereskednek. A' vásárlói, árulói, és eladói az ő portékáinak és szerzeményeinek, mint felség árulók úgy tartatnak. Ezen plánukok és régulák talám igen keményeknek lenni gondoltathatnak: de ezek nélkül tsak fegyvernyúgvást 's békességet soha sem lehet Anglia és a' száraz Európa között reményleni és kötni. Ez a' keménység tehát inkább tsak emberiség a' földnek egyéb nemzetei eránt, Angliát is ki nem vé. vén. Ezen dolgot minden nehézség nélkül és megczáfolhatatlanúl meg lehet mutatni. Ha az Anglusok éppen azokból az eredeti részekből (elementumokból) volnának össze rakattatva, a' mellyekből más nemzetek: úgy az emberi szívnek kevés esmerése mellett a' száraz Európa' iparkodásainak kedvező kimenetelét lehetne előre látni, a' nélkül, hogy ezen rendkívül való eszközökhöz folyamodni szükség vólna; de ők egészen különböznek az emberi nemzet' egyéb részeitől. —

„Ki tagadhatja azt, hogy az Anglus Király ma, a' maga birodalmában organizáltatva lévő constitutzionális fejtelenség miatt, a' legalább való rab légyen? Ha a' Monarcha maga nem szabad, miképpen beszélhetnek az ő alattvalói a' szabadság felől? Valóság az, hogy Angliában a' rab. ság a' rangi felemeltetéssel egy mérték szerént terheseedik szünetlen, a' népnek legalsó szakaszá-

ből vévén származását, a' honnét a' sok apró, tudatlan, durva, meg-rontható, és el-nyomó tyrannusok erednek. —

„Nem rab-é az a' Monarcha, a' kinek nintsen az a' hatalma, hogy magának Tanátsosokat és szolgákat választhasson? a' ki azon sok Ministerek között, a' kik az ő 50 esztendeig tartott uralkodása alatt körülötte vóltak, nem talált tíz olyant, kikbe bizakodhatott vólna, és hat olyant, a' kiket szeretett és betsúlt vólna? Könnyű lántzok é azok, a' mellyek azt a' Fejedelmet terhelik, a' ki meg nem akadájoztathatta azt, hogy hónapokig ne kéntelenítessék kedves fiát, a' legrosszabb indúlatú és alacsony emberek' gyalázatos indúlatjoknak kitétettetni? Érdemlik-é azon Ministerek szabad embereknek nevezetét, a' kik kénszerítettnek magokat azon Princz eránt, a' ki őket felemelte, hűségtelenül és háládatlansággal viselni, azért, hogy egy zabolátlan népnek hízelkedjenek; a' melly őket megveti és megbántásokkal illeti? Mit kell azon Tanátsosoknak értelmekről és szívekről gondolnunk, a' kik az ő Királyok' hűségére megesküdtek, 's még sem mérszelnék magokat közbe tenni, hogy annak atyai szívét a' keserűségtől meg-mentsék, 's kedves fiát az igazságtalan meg-gyaláztatástól megoltalmazzák, holott jól tudják, hogy annak vádlói a' leg alacsonyabb bűnösök és a' leg szemérmetlenebb lázzasztók. Mitsoda vélekedéssel kell lennünk azon nemességnek betsületérzése felől, a' melly nem tsak hogy a' maga tekintetét a' Királyi vérbéli Princz ellen intéztetett gyalázatos megtámadtatás ellen nem fordítja, de sőt inkább azt is megszenvedí, hogy közte is találtassanak olyanok, a' kik magokat ezen bűnös tselekedetnek részeseivé tegyék? Tarthatnak-é azok a'

nép' képviselői valamely számot a' szabadsághoz, igazsághoz, és hazai szeretethez, a' kik ezen támadókat magok között ki nem taszítják, és azokat, a' kik a' Monarcha fiát gyalázattal illetvén, ez által a' Monarchiát halálos dőfessel fenyegetik, meg nem büntetik? Mitsoda szabadságot, mitsoda hűséget lehet a' thrónusnak az olyan úgy mondatott barátjaitól várni, a' kik, hogy a' thrónus eránt való hajlandóságokat megbizonyítsák, közönsegesen vásárolják meg a' támadóktól a' Király' fijáról való halgátást, a' melly által azon Princzet, a' kit védelmezni akartak, még jobban meggyalázták, midőn annak kedves testvérei között még egyet annak ügyébe való belé keveredéssel fenyegettek? Gondolható-é az, hogy a' Britanniai Birodalom' első városában valami szemérem, valami igazságos indulat találtassék, midőn azt látjuk, hogy annak lakosai magokat nem tsak hogy az ő Királyok' leg vadabb ellenségeivel össze tsatolják, hanem még azon néhány szemtelen és tudatlan kereskedőknek szószátyárkodásokat is szünetlen elevenítik, a' kik tsak azért nyitják-fel szájokat, hogy valami gorombaságot mondjanak, és bolond módon az árulásról kiáltozzanak? Látuk-é, hogy tsak egy Grófság is ellene szegezte vólna magát a' Királyi áldozat ellen intéztetett motskolódásnak? Nem azt láttuk-é inkább, hogy ezen gyalázatos dologban, mellynek tzélja és következése, tsak a' tiszteletre méltó Király' keserítettése 's házi békességének meg-zavartatása lehetett, minnyájok vetélkedve iparkodtak egymást megelőzni? Nem világos-é tehát még a' nem meszszelátók előtt is az, hogy az Anglus Nemzetnél sem valóságos erköltsiség sem okos szabadság nem találtatik? Ha az elsőt tölle egészen megtagadni szeretetlenség: éppen olyan nevettséges lenne meg nem esmérni azt, hogy a' másodiknak nállok semmi nyoma nintsen. —

(A' többi a' jövő árkusban következik.)